

3. Давидчук А.М. Заняття в різновіковій групі дитячого садка / А.М.Давидчук. – К.: Рад.шк, 1990. – 144 с.
4. Михайлова А.І. Організація роботи з дітьми різновікових груп: Методичний посібник для вихователів дошкільних закладів / А.І.Михайлова, Е.М.Кушнарєнко, Н.В.Губанова. – Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2008. – 64 с.
5. Пугач О. Організація навчальної діяльності в групах короткотривалого перебування / О.Пугач. – К., 2013. – 36 с.
6. Русан Л. Різновікова група в дитячому садку / Л.Русан, Г.Колосінська. – К.: Шкільний світ, 2007. – 128 с.
7. Смольникова Г. Всі разом і дружать, як долоньки / Г.Смольникова // Дошкільне виховання. – 2000. – №11. – С.10–11.
8. Шавровська В. Белль-Ланкастерська система актуальна й сьогодні / В.Шавровська // Дошкільне виховання. – 2012. – №5. – С. 26–29.

The article deals with the specific features of organization of the pedagogical process in mixed- aged groups in pre-school educational establishments; it illustrates the principles of forming such groups, describes the main approaches and a number of fundamental forms of educational work carried out into practice by a kindergarten teacher with the children of mixed-aged groups (consistent, simultaneous, parallel, consistent – simultaneous , simultaneous – consistent etc.

Key words: *mixed-aged group, pedagogical process, principles of forming such groups, educational forms, mini-lessons.*

doi: 10.15330/esu.9.163-169

УДК 37.04 : 37.064.1

ББК 74.202.237

Люцина Преусс-Кухта

LEPSI I GORSI UCZNIOWIE W KLASIE CZY KLASY LEPSZYCH I GORSZYCH W SZKOLE: DYNAMIKA POTENCJALNYCH REKOMENDACJI NAUCZYCIELI I RODZICÓW

У статті розглядається педагогічний інструментарій освітньої системи. Аналізується принцип поділу учнів на кращих та гірших. Говориться про те, що навіть найгірших учнів слід навчати у такий спосіб, щоб у майбутньому вони могли себе реалізувати. Роздуми такого характеру мають потенційно-гіпотетичну категорію.

Ключові слова: *освітня система, хороші учні, погані учні, школа, освітня система.*

Tytułem wprowadzenia

Dobór pedagogiczny budzi największe kontrowersje w każdym systemie edukacyjnym. Mówi się często, że podziały uczniów na zawsze usankcjonują dwie podstawowe grupy tych, których stać będzie na wszystko i tych drugich czyli tzw. szkolny odrzut i odpad.

A może takie układy mają edukacyjny sens? Pozwolą uczniom na uczenie się zgodnie z ich poznawczymi zdolnościami.(1) Sprawí, że ci gorsi nie będą spychani na margines, a nauczani tak, aby w przyszłości począwszy od tej niedalekiej mogli zrobić konkretny użytek ze swojej wiedzy.

Rozważania tego typu należą zawsze do kategorii potencjalnych – hipotetycznych. Nie zwalnia to pedagogów z prowadzenia badań związanych ze szkolnym selekcionowaniem. Być może okaże się że szkoły będą czerpać z tego doboru pedagogicznego wprowadzając konstruktywne modyfikacje.

Z procedury badawczej

Pierwsza edycja badań z zastosowaniem przedstawionego dalej narzędzia odbyła się w 1997 roku (2). Drugą prawie 20 lat później. Ostateczna analiza przeprowadzona została wg tej samej skali zgodności i miała (w ujęciu procentowym) następujące przedziały: 0 – 19 – poziom niski; 20 – 49 średni; 50 – 74 – dość wysoki; 75 – 100 wysoki. Wspomniana zgodność odnosi się do tej, którą ujawniali nauczyciele i rodzice dzieci. Ostateczna wynikowość została i pokazana jedynie w dwóch zakresach – dość wysokiego i wysokiego poziomu zgodności. Uznano bowiem, że opinie na tym poziomie mogą w przyszłości budować model podziałów i doborów. W obu edycjach badań populację stanowili bowiem nauczyciele uczący w klasach III i IV i rodzice uczniów tych samych poziomów kształcenia. Liczebność grup w obu przypadkach jednolita była – 50 nauczycieli i tylu rodziców w każdej edycji. Wykorzystany kwestionariusz został w dalszej części opracowania przedstawiony w całości. Uzasadnieniem takiej organizacji tekstu jest specyfika – kontrowersyjność tematu. Takie właśnie przedstawienie jest zasadne dla właściwego oglądu możliwości dokonywanych wyborów również przez osoby analizujące treść tekstu.

Dynamiczność opinii wyrażających stosunek do prób – teoretycznych – wewnątrzszkolnego selekcjonowania.

Pytania kwestionariuszowe wraz z przyporządkowanymi im rezultatami wyborów

Z czym zawsze związane jest wystąpienie pierwszego progu selekcyjnego ?

- a) wyłącznie z jednorazowym przydziałem dzieci o różnych zdolnościach poznawczych do odpowiadających im klas,
- b) ustaleniem określonego standardu wiedzy określonej jako podstawowa – obowiązkowa dla wszystkich,
- c) rozmieszczaniem dzieci do klas, które traktowane jest zawsze jako ruchome – niestałe, a więc umożliwiające dziecku zmianę poziomów nauczania.

Poziom zgodności poglądów N i R w I edycji analizy	Poziom zgodności poglądów N i R w II edycji analizy
1	2

N – nauczyciele

R – rodzice

Poziom zgodności	Poziom zgodności
a) dość wysoki	c) dość wysoki
b) wysoki	d) wysoki

W jakim okresie nauki szkolnej powinien wystąpić pierwszy próg selekcyjny?

- a) po ukończeniu edukacji na etapie kształcenia wczesnoszkolnego,
- b) po ukończeniu edukacji na etapie kształcenia wczesnoszkolnego poszerzonego o obowiązkowe nauczanie dzieci 6-letnich,
- c) po ukończeniu klasy, czyli tak, jak jest to praktykowane obecnie,
- d) po ukończeniu którejs z starszych klas, np. 5, 6, 7,

e) bez względu na okres szkolnej nauki dziecka, a wtedy, gdy pojawią się obserwowalne symptomy nieradzenia sobie z materiałem programowym.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki c)wysoki	b)dość wysoki a)wysoki

Kto powinien decydować o wejściu dziecka w etap określony jako pierwszy próg szkolnego selekcjonowania?

a) urzędnicy ministerstwa przygotowujący co pewien czas modyfikację systemu kształcenia,

b) uczeń – swoim poziomem poznawczym,

c) nauczyciele i rodzice – znają przecież ucznia i wiedzą co jest najbardziej dla niego korzystne,

d) uczniowie, nauczyciele i rodzice, gdyż uzyskana wysoka zgodność wypowiedzianych przez nich opinii warunkuje dużą skuteczność działań selekcyjnych.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki d)wysoki	b)dość wysoki d)wysoki

Czy fakt, że szkoła przyjmie taką strukturę, by umożliwić dziecku „poznawcze awansowanie” wpłynie na to, że uczeń zaakceptuje szkolne selekcjonowanie?

a) tak, bo to, że w czymś jest gorszy będzie rekompensowane pokazaniem, w jakim zakresie uczeń jest dobry lub bardzo dobry,

b) tak, bo ten rodzaj selekcji nie jest równoznaczny z działaniami eliminującymi,

c) nie, bo „poznawcze awansowanie” możliwe jest tylko w teorii, nigdy nie w praktyce,

d) nie, bo spowoduje to brak równowagi w ogólnym poziomie wykształcenia. Uczeń będzie przede wszystkim pokazywał w czym jest dobry, kosztem kształcenia się nawet na niższych poziomach w pozostałych dziedzinach, co powodować może zakłócenia w jego rozwoju.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
d)dość wysoki a)wysoki	c)dość wysoki a)wysoki

Co oznacza stwierdzenie, że struktura szkoły powinna sprzyjać szkolnemu selekcjonowaniu:

a) oznacza to, że w szkole powinna pracować kuratorska komisja badająca na życzenie dziecka, jego rodziców i nauczycieli kompetencje do uczenia się na określonym poziomie,

b) oznacza to, że decyzje o zmianie poziomu nauczania będą należeć do ucznia i nauczyciela, bez dodatkowych opinii komisji kuratorskich,

c) programy, plany i rozkłady zajęć powinny być tak ułożone, by dziecko mogło uczyć się na więcej niż jednym poziomie jednocześnie,

d) szkołę powinna tworzyć nie tylko instytucja macierzysta, ale wiele z nią sprzężonych placówek sprzyjających możliwościom wyborów i realizujących kształcenie profilowane,

e) oznacza to, że uczeń może zmieniać poziomy nauczania w ciągu roku nauki szkolnej.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c)wysoki	b)dość wysoki c)wysoki

Co powinno stanowić podstawę decyzji o zmianie przez dziecko poziomu nauczania?

a) jego własna decyzja – sam tego chce (z powodów innych niż zdolności ucznia),

b) osiąganie dobrych wyników w zakresie wiadomości i umiejętności właściwych dla poznawczych możliwości ucznia.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)wysoki	b)wysoki

Jakie skutki dla działań selekcyjnych niesie niemożność ustalenia stałych kryteriów przydziału dzieci do klas o różnych poziomach poznawczych?

a) pozytywne, bo zmuszą twórców koncepcji selekcjonowania do prowadzenia działań o charakterze nie eliminującym a rozmieszczającym,

b) negatywne, bo organizowane działania SA zawsze krzywdzące dla dziecka,

c) pozytywne, bo będą zmuszać do rewizji ustalonych już kryteriów,

d) negatywne, bo uczniowie nigdy nie będą pewni, które z ich osiągnięć, jakie cechy osobowościowe będą podlegały ocenie.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki a)wysoki	a)dość wysoki c)wysoki

Jakie konsekwencje dla szkolnego selekcjonowania ma fakt, że poznawcze zdolności dziecka ulegać mogą zmianom?

a) przygotowanie wielu standardów – programów kształcenia dla uczniów prezentujących różne zdolności poznawcze,

b) zmiana struktury szkoły,

c) dokładne opracowanie organizacyjnych możliwości szkoły związanych z tzw. ruchem w górę i w dół (zmiana poziomów nauczania),

d) wprowadzenie projektu uczenia się dziecka na kilku poziomach jednocześnie.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki a)wysoki	c, d)wysoki

Czy zdolności poznawcze dziecka mogą stanowić główne kryterium selekcji do klas?

- a) tak, bo są bezpośrednim wskaźnikiem możliwości ucznia odnośnie do stopnia opanowania przez niego materiału programowego,
- b) tak, bo poznawcze zdolności wrodzone dziecka dyskwalifikują je zawsze, gdy będzie ono próbowało uczyć się na treściach niezgodnych z nimi,
- c) tak, bo wspierając to, co uczeń wnosi do procesu nauczania, a więc „względnie trwałą”, kształtować można umiejętności dziecka powodując zmianę owych zdolności, co w konsekwencji wiąże się z kolejnymi czynnościami selekcjonowania,
- d) nie, bo nigdy nie spowoduje się uwzględniania wszystkich efektów związanych z rozwojem dziecka.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki a)wysoki	d)dość wysoki c)wysoki

Jaką rolę w przydzielaniu do klas odgrywać powinny poznawcze zdolności dziecka?

- a) jedyłą – decydującą,
- b) decydującą, ale w jednakowym stopniu z zainteresowaniami dziecka,
- c) decydującą na równi z zainteresowaniami dziecka i opinią oraz wolą rodziców,
- d) decydującą na równi z zainteresowaniami dziecka oraz własnym zdaniem i wolą ucznia,
- e) decydującą na równi z zainteresowaniami dziecka oraz zdaniem rodziców i uczniów.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki b)wysoki	a)dość wysoki b)wysoki

Co stanowić powinno kryterium przydziału do klas dzieci prezentujących różne zdolności poznawcze?

- a) efekt nauczania określony oceną szkolną,
- b) w równym stopniu uznany za równoważny efekt pracy i wysiłek dziecka w nią włożony,
- c) jedynie zainteresowanie wybraną grupą przedmiotów lub jednym z nich,
- d) własna decyzja uczącego się,
- e) żądanie rodziców wynikające z planów, jakie mają oni względem swojego dziecka,
- f) opinia nauczycieli związana z postępami, jakie czyni uczeń w trakcie kształcenia.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c)wysoki	b)dość wysoki d)wysoki

Z czym związane jest uczenie się na tzw. kilku poziomach jednocześnie?

a) z tym co służyć może uczniowi, a niemożliwe jest do zrealizowania w obecnych warunkach pracy szkoły,

b) z istnieniem wielu standardów kształcenia; wynikające z nich programy nauczania dla ucznia mogą być wtedy realizowane w różny sposób, przy zdecydowanym różnicowaniu tempa i treści kształcenia,

c) z uwzględnieniem rozwoju dziecka, zmian w zakresie sprawności uczenia się i umiejętności wykorzystania wiedzy w praktycznym działaniu.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c)wysoki	a)dość wysoki c)wysoki

Co może być powodem, że dzieci w szkole organizującej pracę w klasach powstałych w wyniku selekcjonowania będą zmieniały poziom nauczania na niższy?

a) chęć bycia lepszym od innych; prezentując większe poznawcze zdolności, mogą w klasie o poziomie niższym spełnić marzenie o dominowaniu wiedzą nad innymi,

b) brak stabilizacji w postępach szkolnych,

c) chęć bycia w klasie z kolegą, przyjacielem,

d) strach, że uczeń nie poradzi sobie nawet w klasie, której program dostosowany jest do jego możliwości poznawczych i będzie wtedy odnosił jedynie porażki.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki a)wysoki	b)dość wysoki a)wysoki

Co umożliwia osiągnięcie wyższych poziomów poznawczych w szkole, którą tworzą klasy powstałe w wyniku selekcjonowania?

a) pozytywne nastawienie nauczycieli do ucznia,

b) rozwijające się zdolności poznawcze dziecka,

c) stabilny postęp nauce uczącego się,

d) wzrost postępu w nauce dziecka.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki d)wysoki	b)dość wysoki d)wysoki

Czym jest dla dziecka „poznawcze awansowanie”?

a) tylko jednorazowym uznaniem – sukcesem szkolnym,

b) dokładnym odbiciem rozwoju dziecka i jego usprawniania się na przykładzie procesu nauczania,

- c) poczuciem bezpieczeństwa,
- d) kolejnym etapem na drodze do szkolnego sukcesu,
- e) tylko założeniem, które nigdy nie znajdzie odniesienia w praktyce,
- f) jednym z podstawowych założeń, które pozwoli uznać selekcję za proces wspierający rozwój dziecka.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki f)wysoki	c)dość wysoki f)wysoki

W jaki sposób działania selekcyjne mogą harmonizować kształcenie dziecka?

- a) jedynie wspierane dodatkowo przez rodziców pozwalają na skuteczne kształcenie na właściwym dla dziecka poziomie,
- b) uwzględniając znaczenie procesu akceleracji pozwalają na zmianę poziomów kształcenia,
- c) uwzględniając zainteresowanie dziecka pozwalają jednocześnie, by one decydowały o kształceniu na określonym poziomie,
- d) bez dodatkowego wsparcia, np. rodziców, umożliwiają właściwy rozwój dziecka.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c) wysoki	c)dość wysoki d) wysoki

Jaką rolę odgrywa pozycja materialna rodziców w przydzielaniu (selekcjonowaniu) uczniów do klas?

- a) znaczącą, powinna decydować o tworzeniu zespołów dzieci,
- b) bez znaczenia, nie ma związku ze skutecznością nauczania, w tym też z dobrze pojętym szkolnym selekcjonowaniem.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b) wysoki	b)wysoki

Do których klas w szkole, która prowadzi klasy powstałe w wyniku selekcji szkolnych powinny być na wstępie przydzielone dzieci powtarzające rok nauki szkolnej?

- a) dzieci drugoroczne powinny tworzyć osobny zespół,
- b) muszą być rozmieszczone w wielu zespołach klasowych,
- c) zawsze powinny być przydzielane do klasy prezentującej najniższy poziom nauczania,
- d) dzieci te trzeba przyjmować do klas o średnim poziomie nauczania,
- e) powinny znaleźć się w zespole o poziomie, które same wskażą.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c)bardzo wysoki	b)dość wysoki c)bardzo wysoki

Jaki stosunek do nauki zaprezentuje uczeń należący do grupy mniej i mało zdolnych, a uczący się w klasie ujednocionej pod względem poziomu nauczania?

a) uzna, że jest na pozycji straconej; raz przydzielony do klasy będzie musiał w niej pozostać, nawet gdyby bardzo się starał i osiągał lepsze wyniki nauczania,

b) traktować będzie pobyt w tej klasie jako sytuację przejściową; postara się zmienić swoją pozycję; będzie efektami w nauce przekonywał nauczycieli, że można go awansować,

c) spróbuje uznać, że taka klasa to jego miejsce, przecież uczy się w niej z dobrym skutkiem, jest w swojej grupie dobry.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki c)wysoki	c)dość wysoki b)wysoki

Jaki stosunek do nauki zaprezentuje uczeń należący do grupy przeciętnych (dobrych), a uczący się w klasie ujednocionej pod względem poziomu nauczania?

a) uzna, że nie warto czynić wysiłku, bo to i tak nie zmieni sytuacji, w której się znalazł,

b) będzie chciał pokazać, że umie i potrafi wiele, tyle, że pozwoli mu to na poznawcze awansowanie,

c) będzie chciał dominować w grupie, ale gdy zakwalifikuje się do nauczania na wyższym poziomie zrezygnuje z awansu,

d) będzie się starał, by nie kwalifikowano go do grupy uczącej się na niższym poziomie; takie przejście to wstyd.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki c)wysoki	c)dość wysoki d)wysoki

Jaki stosunek do nauki zaprezentuje uczeń należący do grupy bardzo zdolnych, a uczący się w klasie ujednocionej pod względem poziomu nauczania?

a) uzna, że i tak jest dobry, dlatego nie będzie przywiązywał wielkiej wagi do tego, czego się uczy,

b) uzna, że trzeba zrobić wszystko, żeby dominować właśnie w takiej grupie, bo tylko to się liczy,

c) będzie kontrolował swoje postępy w nauce, ale głównie dlatego, że wstydem byłoby, gdyby został przeniesiony do grupy realizującej łatwiejszy materiał nauczania,

d) uzna, że ponieważ znalazł się w grupie, która opanowuje treści zgodne ze zdolnościami jej członków będzie starał się, wykorzystując swoje możliwości poznawcze, uczyć z dobrym skutkiem.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki b)wysoki	d)dość wysoki b)wysoki

W czym uwidoczni się obniżenie poczucia wartości ucznia, gdy kariera dziecka związana będzie z uczeniem się w klasie powstałej w wyniku selekcyonowania?

- ucieczkach ze szkoły,
- zaniechaniu kontaktów z kolegami,
- arogancji w stosunku do nauczycieli,
- obojętności w stosunku do postępów w nauczaniu,
- inspirowaniu działań na własną niekorzyść.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki d)wysoki	d)dość wysoki e)wysoki

Od czego uzależniony być może stosunek do nauki dziecka uczącego się w klasie ujednocionej pod względem poziomu nauczania?

- od tego, do jakiej grupy zostanie przydzielone,
- od dotychczasowego stosunku dziecka do nauki – bez względu na przynależność do zespołu zaprezentuje stanowisko pozytywne,
- od dotychczasowego stosunku dziecka do nauki – bez względu na przynależność do zespołu zaprezentuje stanowisko obojętne,
- od dotychczasowego stosunku dziecka do nauki – bez względu na przynależność do zespołu zaprezentuje stanowisko negatywne,
- od oceny własnych możliwości; będzie on pozytywny nawet jeżeli poprzedni był inny, bo dziecko powiąże go z dobrym skutkiem, którego warunkiem jest nauczanie dziecka zgodnie z jego zdolnościami.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki b)wysoki	d)dość wysoki e)wysoki

Co może świadczyć o sukcesie odniesionym przez dziecko uczące się w klasie ujednocionej?

- chęć do uczenia się, jeżeli wcześniej takich nie przejawiało,
- aktywność w kontaktach z kolegami, jeżeli wcześniej takich nie było,
- dostateczne rezultaty w odniesieniu do wiadomości i umiejętności posługiwania się nimi, stanowiące podstawę do utrzymania na tym samym poziomie nauczania,
- bardzo dobre rezultaty w odniesieniu do wiadomości i umiejętności posługiwania się nimi, stanowiące podstawę poznawczego awansowania,
- fakt pokazania, że jest się istotnie dobrym.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki b)wysoki	d)dość wysoki e)wysoki

Kiedy selekcjonowanie spowoduje większą samokontrolę wśród dzieci i młodzieży?

- a) wtedy, gdy celem uczenia się w klasie powstałej w wyniku selekcji będzie dążenie do zmiany poziomu nauczania na wyższy,
- b) wtedy, gdy celem uczenia się w klasie powstałej w wyniku selekcji będzie dążenie do utrzymania się na obecnym poziomie,
- c) nie wpłynie na samokontrolę, bo jest ona niepotrzebna, gdyż zewnętrzna kontrola, jakiej dokonują nauczyciele zdecydowanie przejmując tę funkcję,
- d) selekcjonowanie automatycznie wyłącza uczniów ze wszystkich działań typu – auto (autokorekta, autoocena, autokontrola).

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki b)wysoki	b)dość wysoki a)wysoki

Jak „bycie” w klasie wyselekcjonowanej wpływa na motywowanie dzieci do podejmowania działań?

- a) nie zmienia poziomu motywacji,
- b) zwiększa motywację,
- c) osłabia ją.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
b)dość wysoki a)wysoki	a)dość wysoki b)wysoki

W jaki sposób selekcja wpłynie na stosunki panujące w klasie?

- a) będą one takie, jak w klasie mieszanej,
- b) zdecydowanie pogorszą się w klasie o poziomie niższym, głównie znajdzie to odbicie w relacji nauczyciel – uczeń,
- c) zdecydowanie pogorszą się w klasie o poziomie niższym, głównie znajdzie to odbicie w relacjach między dziećmi,
- d) będą zdecydowanie lepsze – głównie dlatego, że wszyscy będą jednakowo traktowani przez nauczyciela (nie będzie wyróżnień ze względu na zdolności),
- e) będą zdecydowanie lepsze ze względu na współpracę nauczyciela z rodzicami,
- f) będą zdecydowanie gorsze ze względu na fakt samego podziału dzieci,
- g) zdecydowanie lepsze, bo dziecko ucząc się np. na dwóch lub trzech poziomach jednocześnie będzie umiało „być” w różnych zespołach nie tylko w jednej klasie,
- h) zdecydowanie gorsze, głównie w klasie o wyższym poziomie poznawczym, gdzie uczniami kierować może chęć dominowania ponad wszystko, przechodząca w szkodzącą im rywalizację.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
c)dość wysoki g)wysoki	c)dość wysoki g)wysoki

W jaki sposób selekcja wpłynie na stosunki społeczne panujące w szkole?

- a) negatywnie, uczniowie głównie z klas o niższym poziomie będą odczuwali wstyd przed innymi,
- b) negatywnie, bo w jednej klasie będą ci, którym nie zależy na efektach pracy,
- c) negatywnie, bo w jednej klasie będą tylko ci, którzy osiągają słabe rezultaty,
- d) negatywnie, bo dziecko nie będzie miało wzorców innego postępowania,
- e) nie zmienią się, w szkole nadal będą klasy dominujące, a ich charakter zależy nie od prezentowanego przez uczniów poziomu zdolności,
- f) negatywnie, nauczyciele będą preferowali tylko klasy prezentujące wysoki poziom zdolności i podobne rezultaty uczenia się,
- g) pozytywnie, bo dziecko może uczyć się w różnych zespołach, a to powodować może uznanie klaso różnych poziomach.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki g)wysoki	e)dość wysoki a)wysoki

Fakt że dziecko znajduje się w grupie o jednakowym poziomie poznawczym przyczyni się do:

- a) przełamania lęku przed szkołą,
- b) nabrania pewności siebie w kontaktach koleżeńskich,
- c) bliższego kontaktu z nauczycielem,
- d) otworzenia dziecka na sprawy klas i szkoły,
- e) wyzwolenia w dziecku poczucia pewności siebie,
- f) przełamania lęku przed stawianymi zadaniami,
- g) zmniejszenia niepokoju związanego z trudnościami napotykanymi w szkole,
- h) wyzwolenia w dziecku poczucia radości z odnoszonych sukcesów,
- i) nie spowoduje zaistnienia żadnych zmian w stosunku do stanu aktualnego.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki c)wysoki	f)dość wysoki g)wysoki

Czy realizacja programu nauczania w klasach ujednoczonych zmniejszy stres wywołany nauką szkolną?

- a) zdecydowanie tak, bo program nauczania będzie dostosowany do możliwości intelektualnych uczniów,
- b) zdecydowanie nie, bo z każdą nauką wiążą się jakieś trudności,
- c) tak i nie, bo takie sytuacje mogą także działać na korzyść i niekorzyść dziecka.

1	2
Poziom zgodności	Poziom zgodności
a)dość wysoki c)wysoki	a)dość wysoki b)wysoki

Klasy lepszych i gorszych versus struktura zróżnicowana klas. Czy rekomendacja podziałów i doborów?

Podziały i doборы a w konsekwencji klasy lepszych i gorszych w rezultacie badań obu edycji nie zostały odrzucone.

Ujawniono zaś obszary potencjalnych rozwiązań selekcyjnych w tym poglądów pokazanych jako;

- decyzyjność
- możliwości
- korzyści.

Wynikowość obu edycji sprowadziła ogólnie pomysły i koncepcje sytuujące się jeszcze w dalekiej perspektywie działalności szkolnej do wielkości zbliżonych. Decyzje w tych zakresach o czym świadczą poziomy zgodności opinii Ni R zależą muszą w równym stopniu od poznawczych zdolności uczniów i sprzyjającego im projektu struktury szkoły. Zawarte są m.in. w możliwości uczenia się na wielu poziomach i zmiany ich w trakcie kształcenia.

Nauczyciele i rodzice dzieci zgodni są co do tego, że generowane przedsięwzięcia muszą odbywać się z korzyścią zarówno dla lepszych a przede wszystkim tych „drugich”. Choć w wyniku działań selekcyjnych trudno pozbyć się syndromu „gorszego”. Skuteczna realizacja treści w klasach o niższym stopniu ich trudności będzie też służyć likwidacji niepokojącego zjawiska tzw. biedy intelektualnej. O doborze pedagogicznym możemy mówić głównie w ujęciu deskryptywnym. Egzemplifikacja zaś wybranych ustaleń może służyć wielu uczniom zarówno lepszym jak osiągającym słabe wyniki w procesie kształcenia.

1. Lucyna Preuss-Kuchta. Przyzwolenie uczniów na działania selekcyjne w procesie kształcenia, Słupsk, 2004.
2. Lucyna Preuss-Kuchta. Kryzys poznawczy w edukacji, Słupsk, 1998.

The article deals with pedagogical tools of educational system. The principle of separation of students into better and worse is analyzed. It is said that even the worst students should be trained in such a way that in the future they could realize themselves. Such reflections have potentially hypothetical category.

Key words: education system, good students, bad students, school.

doi: 10.15330/esu.9.169-180